

Aan: De bestuurlijke taskforce zorgvuldige veehouderij
Van: De 3 directeuren Omgevingsdiensten in Brabant
Datum: 15 oktober 2019
Onderwerp: VTH-taken als gevolg van transitie veehouderij

Inleiding

Hierbij ontvangt u de ambtelijke rapportage “Meer dan de som der delen”.

De 3 Omgevingsdiensten in Brabant vervullen de wettelijke basistaken met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de bevoegde gezagen in Brabant ten aanzien van milieu- en natuurbescherming.

De versnelling van de transitie van de veehouderij in Brabant door de Verordening natuurbescherming alsmede andere regelgeving (Stoppersregeling, Warme sanering varkenshouderij) stellen de Omgevingsdiensten de komende jaren voor een forse uitdaging, in termen van organisatie, menskracht en geldmiddelen. Deze uitdaging spitst zich vooral toe op het aspect capaciteit. Naast die van kwaliteit, productiviteit, betrouwbaarheid en continuïteit.

Op verzoek van ons heeft een ambtelijke taskforce verkend c.q. onderzocht hoe de majeure opgaven waarvoor de diensten nu in het bijzonder staan inhoud en vorm kunnen worden gegeven.

Met een zekere trots bieden wij u nu de rapportage “Meer dan de som der delen” aan.

De opgave voor de 3 diensten nader geduid

De hiervoor geschetste ontwikkelingen rondom zorgvuldige veehouderij zou een inzet van de diensten vergen van circa 282.500 uren in de jaren 2020-2022, als er geen maatregelen worden getroffen. In termen van formatieplaatsen spreken we dan over 210 mensjaren, voor de taken die de diensten doen voor de bevoegde gezagen provincie en gemeenten.

Natuurlijk hoeven we niet bij 0 te beginnen, want we beschikken nu reeds over kwalitatieve professionals voor de agrarische sector. Die ook de komende jaren met passie hun taken en werkzaamheden zullen (blijven) verrichten. Vanuit de reguliere formatie is er circa 108 mensjaren beschikbaar. De versnelling alsmede de wettelijke taken noodzaken naast de bestaande formatie tot een inzet van circa 102 extra mensjaren in de komende 3 jaren voor de 3 diensten gezamenlijk, als we de verwachte werkzaamheden blijven uitvoeren op de wijze zoals we dat tot nu toe hebben gedaan. Verreweg het grootste deel daarvan komt neer op de ODBN omdat die namens de PNB de zogenoemde Wnb-vergunningen verleent voor de gehele provincie.

In het ambtelijke overleg met de provincie Brabant hebben wij het verzoek c.q. de opdracht op ons genomen om te verkennen en onderzoeken of door het realiseren van zowel andere werkwijzen als het grondig aanpassen van organisatieprocessen het aantal benodigde extra fte naar beneden toe kan worden bijgesteld. De maatregelen hebben enerzijds betrekking op beleidsaspecten en anderzijds op uitvoeringsprocessen. Daarbij is het Bestuursakkoord 2019 – 2023 van de provincie, waarin de besluiten van juli 2017 zijn verankerd, als uitgangspunt genomen.

De ambtelijke taskforce heeft de mogelijkheden op ons verzoek verkend. De mogelijkheden zijn niet alleen verkend maar ook doorgerekend op (uitvoerings-)realisme. Kortheidshalve verwijzen wij u naar de bijgaande rapportage.

De conclusie is dat wanneer de bevoegde gezagen instemmen met de voorgestelde (beleids- en uitvoerings-) maatregelen het met een stevige managementinspanning mogelijk zou moeten zijn om in de periode 2020-2022 het aantal van de extra benodigde fte van 102 terug te brengen naar 44. Een besparing van 58 fte, onder de conditie dat ingestemd wordt met de voorgestelde maatregelen in het bijgaande rapport.

Volledigheidshalve betekent dat de volgende kosten: 44 mensjaren x 1350 declarabele uren per jaar = afgerond 60.000 uren. Omgerekend in geld: afgerond 6 miljoen euro, voor 3 jaren.

Randvoorwaarden voor de majeure opgave

1. Het maken van berekeningen is deels een theoretische exercitie. De praktijk zal moeten uitwijzen of het haalbaar is. De berekeningen zijn opgesteld naar eer en geweten en met de huidige kennis en inzichten. De diensten nemen de conclusies en aanbevelingen van de ambtelijke taskforce over en nemen die als een inspanningsverplichting op zich.
2. De inspanning richt zich op het werven van 44 extra mensjaren (oftewel gemiddeld 15 fte voor een periode van 3 jaar) voor de komende jaren, maar wij realiseren ons dat wij te maken hebben met een zeer gespannen arbeidsmarkt. Wij zullen ons via onorthodoxe wervingsmethoden inspannen voor het realiseren van de extra benodigde personele inzet
3. De inspanningen waarvoor de diensten staan vragen ook een zeer aanzienlijke interne management- en organisatie inspanning. Vooral in termen van cultuur en competenties. Maar ook voor het aanpassen en herinrichten van systemen en werkprocessen. Tevens ook voor aanvulling in facilitaire voorzieningen, waaronder voldoende werkplekken. Dat lukt niet met de thans beschikbare middelen. Voor zowel de werving van (tijdelijk) personeel en noodzakelijk te treffen organisatieveranderingen en –aanpassingen hebben we al, om voortgang te boeken, een inschatting van de kosten gemaakt voor de komende maanden in 2019 van ruim €400.000. Met dit bedrag en nog een nader te bespreken bedrag voor 2020 is het mogelijk om die besparing van 58 mensjaren te bereiken. We zullen 2020 dan ook zeker nodig hebben voor die verandering qua tijd maar ook de benodigde middelen zullen beschikbaar gesteld moeten worden. Deze ‘winst’ zal dan ook niet op voorhand volledig ingeboekt kunnen worden
4. De berekening van 44 extra mensjaren is gebaseerd op het uitgangspunt dat de bevoegde gezagen (met elkaar) de voorgestelde maatregelen zoals opgenomen in de bijgaande rapportage onverkort overnemen. Per maatregel is aangegeven wat de winst in termen van efficiency en effectiviteit zal zijn.

Tot slot

Als directeuren van de 3 diensten maken wij ons hard voor het uitvoeren van alle extra taken, met voldoende (bestaande en nog te verwerven) capaciteit en kwaliteiten. Het is een immense uitdaging, maar wij hebben de wil en de motivatie die op te pakken en ook tot een goed einde te brengen.

De versnelling aanpak zorgvuldige veehouderij heeft ook gevolgen voor de inzet van/door gemeenten en de GGD-en in Brabant. In dit verband denken wij dat een forse extra inzet voor taken en activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling (bestemmingsplannen en verplichte adviezen gezondheidszorg) op de gemeenten afkomt. Gemeenten zullen rekening moeten houden met deze extra capaciteitsbelasting voor de komende jaren. Deze effecten maken géén onderdeel uit van het rapport.

De notitie heeft uitdrukkelijk betrekking op de (intensivering van de) transitie veehouderij en niet op het onverbindend verklaren van het PAS. We kunnen echter niet ontkennen dat er een grote onderlinge relatie is. Het stikstof-dossier is momenteel volop in beweging en er is nog geen helder eindbeeld, ook wat betreft de inzet en opgave van de Omgevingsdiensten. Zodra dit helder is, kan dit grote gevolgen hebben voor de diensten en dus ook het dossier van de veehouderij. Wij durven daarbij wel te concluderen dat als de agrarische vergunningverlening (weer) op gang komt, de drie omgevingsdiensten dit kunnen doen op basis van geoptimaliseerde werkprocessen en werkwijzen.

Dit alles gezegd zijnde, onder de voorwaarde en het voorbehoud dat de bestuurlijke taskforce en het bevoegde gezag de voorgestelde maatregelen van de ambtelijke taskforce overneemt c.q. aanvaardt.

Wij willen nadrukkelijk niet eindigen met rekenkunde en/of geldmiddelen. Hoewel het belang hiervan duidelijk moge zijn, willen wij ons als diensten maximaal inspannen om de grote maatschappelijke en bestuurlijke opgaven tot realisatie te brengen via onze uitvoeringspraktijk. Wij zijn daarvoor gemotiveerd en wij hebben de wil ons daarvoor maximaal in te spannen.

Namens de drie Omgevingsdiensten,

Jan Lenssen (ODBN)
Marloes Tolsma (ODZOB)
Nico van Mourik (OMWB)

